

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Хмельницької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Хмельницької області** у IV кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, занадто високі ціни на сировину, матеріали, енергоносії, а також брак кваліфікованих працівників, **респонденти очікували збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювали майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося швидше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.**

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 21.4% (у III кварталі 2024 року – 28.4%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- **швидше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 71.4% респондентів очікували, що зростання споживчих цін не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 85.7%), у цілому по Україні – 46.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжували називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 92.9% респондентів (у попередньому кварталі – 78.6%), у цілому по Україні – 92.8%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств** нижчими темпами: баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – 21.4%). У цілому по Україні – «мінус» 1.2% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку:** баланси відповідей – 42.9% і 33.3% відповідно (у попередньому кварталі – 46.2% і 50.0% відповідно), у цілому по Україні – 9.0% і 7.7% відповідно;
- **зростання обсягу інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар, а також на виконання будівельних робіт: баланси відповідей – 50.0% і 35.7% відповідно (у III кварталі 2024 року – 71.4% і 28.6% відповідно), у цілому по Україні – 9.3% і «мінус» 1.6% відповідно (таблиця);
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 14.3% (найвищі очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – 7.1%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 6.6%;
- **пришвидшення зростання цін на товари / послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 100.0% і 92.3% відповідно (у попередньому кварталі – 92.9% і 50.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливали курс гривні до іноземних валют, ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (вплив чинника посилюється) (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника** нижчими темпами: баланси відповідей – по 57.1% (у попередньому кварталі – по 71.4%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали, енергоносії та брак кваліфікованих працівників (вплив чинника посилюється) (графік 5).

Респонденти очікували **зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (38.5%), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів залишилися жорсткими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, надмірні вимоги до застави та занадто високі ставки за кредитами – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

85.7% респондентів області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.5%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

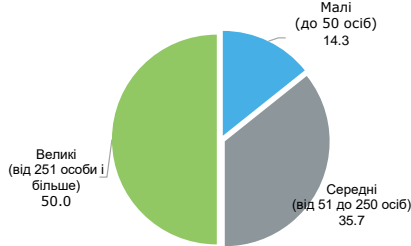
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 28.6% (найвища оцінка серед регіонів другий квартал поспіль) (у попередньому кварталі – 35.7%), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився й був вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 11.1% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 10.0%);
- **підприємства області працювали на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

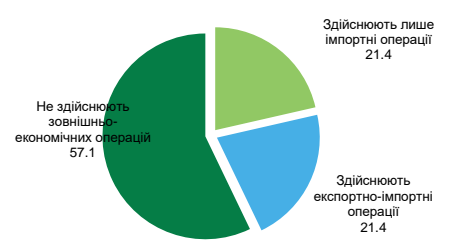
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

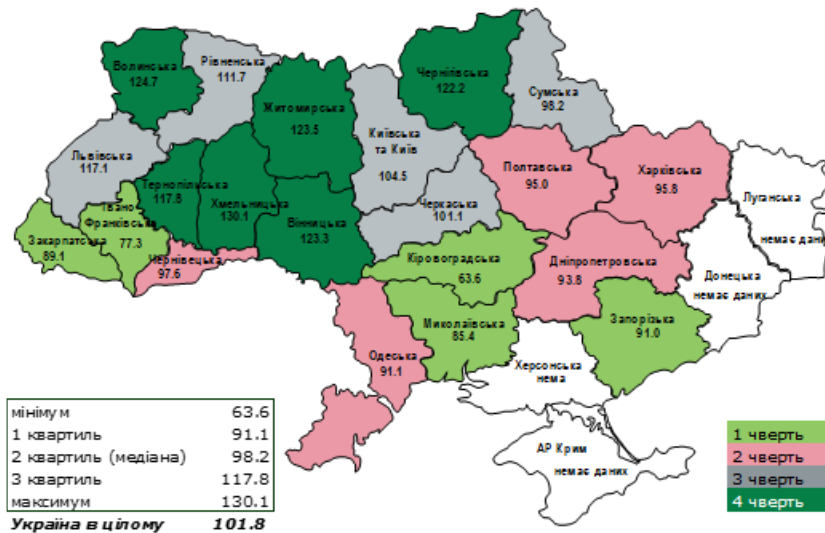

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 жовтня – 26 листопада 2024 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

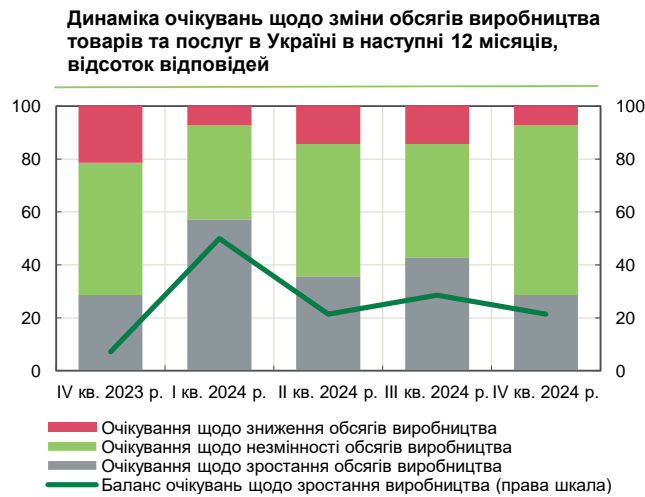
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

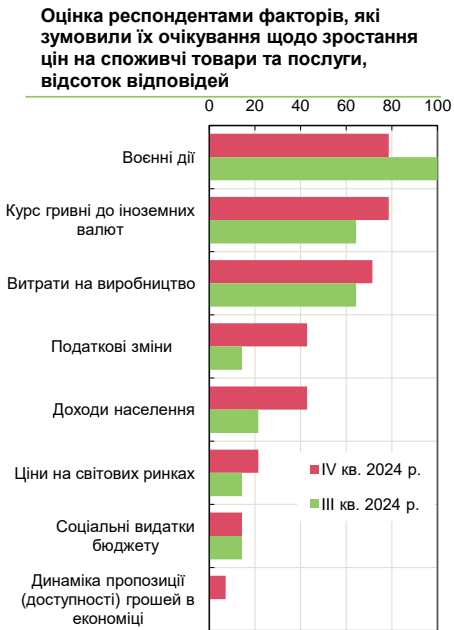
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	7.1	21.4	7.1	21.4	7.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	46.2	50.0	50.0	46.2	42.9
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	35.7	35.7	28.6	35.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	28.6	28.6	28.6	71.4	50.0
кількості працівників	-14.3	0.0	7.1	7.1	14.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

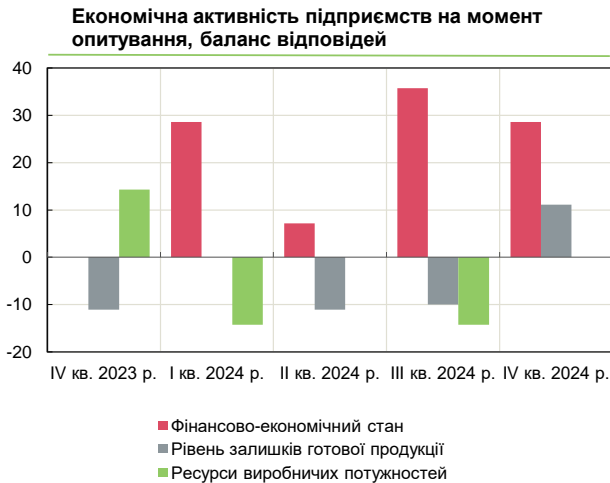
Графік 1

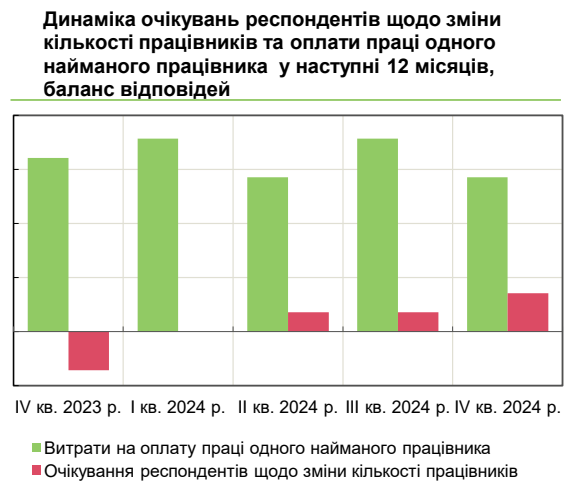
Графік 2

Графік 3

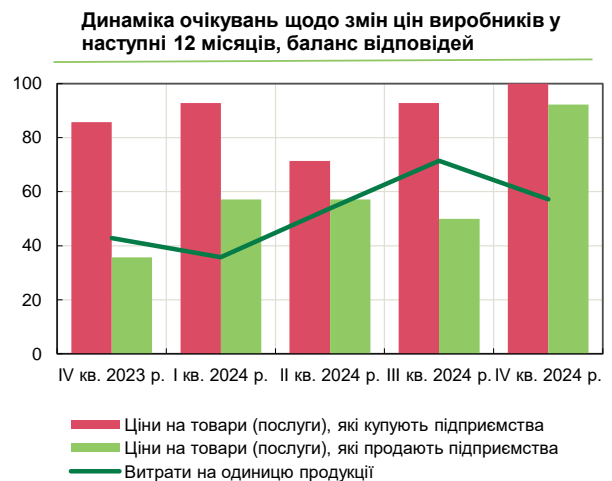
Графік 4

Графік 5

Графік 6

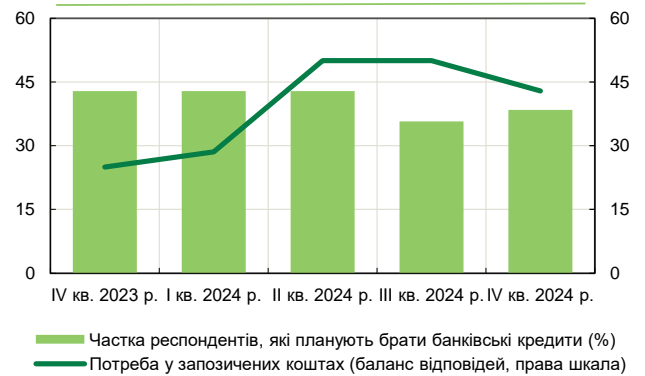
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

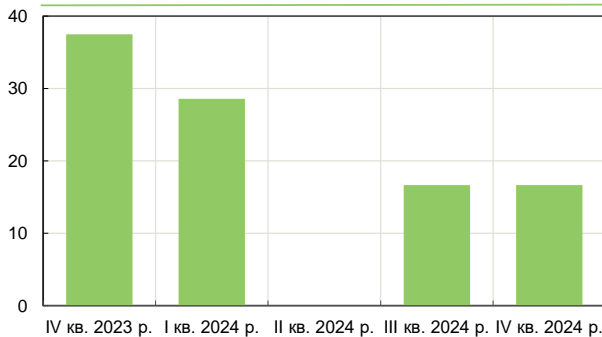
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

